הלכה · משנה תורה · מפרשים · מגיד משנה · ספר זמנים

מגיד משנה על משנה תורה, הלכות שביתת עשור

רבנו וידאל די טולוזא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מגיד משנה על משנה תורה, הלכות שביתת עשור

רבנו וידאל די טולוזא

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מגיד-משנה-על-משנה-תורה-הלכות-שביתת-עשור/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
הלכה ג 4
הלכה ד 5
הלכה ה 5
הלכה ו 5
הלכה ז 6
פרק ב 6
הלכה א 6
הלכה ב 6
הלכה ג 7
הלכה ד 7
הלכה ה 7
הלכה ו 7
הלכה ז 8
הלכה ח 8
הלכה ט 9
הלכה י 9
הלכה יא 10
פרק ג 10
הלכה א 10
הלכה ב 10
הלכה ג 10
הלכה ד 11
הלכה ה 11
הלכה ו 11
הלכה ז 11
הלכה ח 12
הלכה ט 12
הלכה י 12

פרק א

הלכה א

מצות עשה מן וכו'. זה מבואר בכתוב ונזכר בגמרא בכמה מקומות:

ומהו חייב על עשיית וכו'. משנה פרק קמא דכריתות (דף [ב'] ע"ב):

הלכה ב

וכל שחייבין וכו'. פ"ק דמגיל' (ז':) משנה אין בין שבת ליוה"כ אלא שזה זדונו בהכרת וזה זדונו בסקילה. ובמשנה זו נתבאר כל מה שהזכיר רבינו עד ומותר לקנב וכו':

הלכה ג

ומותר לקנב וכו'. פ' אלו קשרים (שבת קט"ו:) יוה"כ מותר בקניבת ירק מן המנחה ולמעלה ופירש רבינו מהו הקנוב שיסיר העלים המעופשות וכו' וכן פירש"י ז"ל כדבריו והביאו ראיה שקניבה הוא חתיכה ממה שאמרו פרק כלל גדול (שבת דף ע"ג:) האי מאן דקניב סלקא חייב שתים אחת משום קוצר ואחת משום נוטע. ופירוש שחותך סלקא מן המחובר וחוזרת ומצמחת כמבואר פ"ח מהלכות שבת וביוה"כ הותר בתלוש שאין בו אלא משום שבות. והקשו על פירושם דאי להסיר העלים הרעים היינו בורר והיינו מלאכה גמורה. ויש לי לתרץ לדעתם דלא מקרי בורר אלא מתוך פסולת גמור או מין אוכל ממין אוכל אחר כנזכר פ"ח מהלכות שבת אבל זה הכל מין אוכל אחד ואין העלין האלו פסולת גמור ולא ראויין להקרא פסולת ואפשר שראויין לאכילה ע"י הדחק וכיון שכן אין בזה אלא משום שבות בשבת והותר ביוה"כ ואע"פ שאמרו מחבץ חייב משום בורר וכן משמר התם בדברים לחים. ופירוש יקצץ השאר אינו ר"ל דק דק שא"כ הרי זה תולדת טוחן כנזכר פ"ז מהלכות שבת. אבל הרמב"ן והרשב"א ז"ל פירשו הדחת ירק ואמרו שנזכר בירושלמי שמותר להדיח כבשין ושלקות וכן נזכר בתוספתא ואמרו שזו היא קניבת ירק האמור בגמרא שלנו:

וכן מפצעין וכו'. מימרא פרק אלו קשרים מפצעין באגוזים ומפרכין ברמונים מן המנחה ולמעלה מפני עגמת נפש ופירוש דוקא מן המנחה ולמעלה אבל קודם לכן לא דנראה כמתקן לצורך היום א"נ דילמא אתי למיכל אבל מן המנחה ולמעלה כיון שהוא סמוך לערב דומה כמי שיש לו פת בסלו ולא אתי למיכל. ופירוש מפני עגמת נפש שחשו חכמים שלא יצטרך לערב לתקן הכל ותהיה נפשו עגומה:

ויוה"כ וכו'. מחלוקת שם (דף קי"ד:) בקניבת ירק ופסק כדברי האוסרים דאינון בתראי ותניא כותייהו:

וכבר נהגו וכו'. יש בגמרא (דף קט"ו:) רמז למנהג זה וכו' שאמרו דרבא חזא לבני ביתו דהוו מקדמי לפני המנחה ואסר להו וכדי שיאמינוהו אמר להם אתא אגרתא ממערבא דאסור. ולפי שנהגו כן לא נזכרו דינין אלו בהלכות:

הלכה ד

מצות עשה וכו'. מבואר בכתוב ופ' יוה"כ ביומא (ע"ד:) העלו דעינוי זה הוא מאכילה ושתיה ודרשו כן וזהו שכתב רבינו מפי השמועה למדנו וכו'.

וכל האוכל וכו'. שם ברייתא לא ענש אא"כ הזהיר והוכיחו כן. וחיוב החטאת פ"ק דכריתות (דף ב'.):

הלכה ה

וכן למדנו וכו'. דע שזה אינה מצוה מיוחדת מן התורה שא"כ היה ראוי לימנות במנין המצות ואין לומר שהוא בכלל להתענות לפי שאין דעת רבינו להוכיחה אלא משבת שבתון אבל זה לרבינו הוא מפי השמועה ונקרא דברי סופרים אחר שהוא ענין מיוחד בפני עצמו וזהו דעתו בסה"מ ודברים ארוכים הם אבל העירותי על דעתו ז"ל והרוצה לעמוד על תוכן דעתו יע"ש. ומ"ש כאן הוא בפ' יוה"כ (יומא ע"ד:) תנו רבה ורב יוסף בשאר ספרי דבי רב מנין ליוה"כ שאסור ברחיצה ונעילת הסנדל ובסיכה ותשמיש המטה ת"ל שבתון שבות. ופירוש מפי השמועה למדו פרטי דברים אלו כמו שיתבאר פ"ב ושם מבואר שאינו ענוש כרת אלא על אכילה ושתיה בלבד. **ומ"ש מכת מרדות** כבר הוכחתי כן פ"א מהלכות שבת:

הלכה ו

כשם ששבות וכו'. זה פשוט ומבואר שם (יומא דף פ"א ע"ב):

וצריך להוסיף וכו'. מדברי רבינו נראה שאין תוספת דבר תורה אלא בעינוי אבל לא בעשיית מלאכה לא ביוה"כ ולא בשבתות וזהו שכתב מתחיל לצום ולהתענות וזהו שלא נזכר בדבריו בהלכות שבת תוספת כלל מן התורה. ובפרק יוה"כ נראה שהדבר במחלוקת תנאים ששם יש מי שדרש יכול יהא מוזהר על תוספת מלאכה ת"ל וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה על עצומו של יום הוא מוזהר ואינו מוזהר על תוספת מלאכה ובריית אחרת שנו שם ועניתם את נפשותיכם וכו' מכאן שמוסיפין מחול על הקדש וכו'. ימים טובים מנין תלמוד לומר תשבתו שבתות מנין ת"ל שבתכם הא למדת שכל מקום שנאמר שבות מוסיפין מחול על הקדש. ושם אמרו דאיכא מאן דמוקים לה להאי קרא לדרשא אחריתא והיא ידועה בגמרא שכל האוכל ושותה בתשיעי ונתענה בעשירי מעלה עליו הכתוב כאילו נצטוה להתענות ט' ועשירי והתענה ולזה כתב רבינו

תוספת בענוי בלבד. אבל ההלכות נראה דעתם לפסוק כדברי הברייתא ששונה תוספת לכל יום קדש והביאו משני הברייתות מקצתן כאילו הן ברייתא אחת ופרק קמא דראש השנה (דף ט') אמרו דר' ישמעאל דורש תוספת מועניתם ור"ע דורש לכל האוכל ושותה וסובר רבינו שהם חולקים וידוע דהלכה כר"ע מחבירו. אבל דעת שאר המפרשים שתוספת יש מן התורה אפילו בשבתות וימים טובים וכן נראה מן ההלכות:

וכן ביציאתו וכו'. שם (ע"ב) מפורש:

הלכה ז

נשים שאוכלות וכו'. ביו"ט פרק המביא (דף ל':) תוספת יוה"כ דאורייתא וקא חזינן לנשי דאכלו ושתו עד שחשכה ולא אמרינן להו ולא מידי ואמרו שם טעמא מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין. **וכתב רבינו וכן כל הדומה לזה** ומבואר שם והכונה בכל דבר שאינו מפורש בכתוב ונהגו בו היתר ומסור לכל. והקשו המפרשים והיאך אפשר להן לצמצם שלא יוסיפו כלום ותירצו נראה מכאן דתוספת עינוי של יוה"כ יש לו שיעור ולא ידעינן ליה ותירוץ אחר יש שאין פורשות אלא מחמת ספק בין השמשות ולא קודם לכן וכבר כתבתי פ"ה מהלכות שבת שזמן תוספת קודם לבין השמשות:

פרק ב

הלכה א

האוכל ביוה"כ וכו'. משנה פרק יוה"כ (יומא ע"ג:) האוכל ככותבת הגסה כמוה וכגרעינתה חייב כל האוכלין מצטרפין לככותבת ובגמרא שאלו באיכות כותבת זו אם לחה אם יבשה וכן דקדקו בשיעורה והעלו שהיא פחותה מכביצה דהא איכא מאן דאמר יתירה על כביצה ומשקל הביצה לפי מה שכתב רבינו פ"א מהל' עירובין היא ל"ה ארגינ"ץ ועוד כמו שמבואר למחשב לפי מה שכתבתי שם:

וכן כל וכו'. שם במשנה והשותה מלא לוגמיו חייב וכל המשקין מצטרפין למלא לוגמיו ומבואר בגמרא (דף פ':) דלאו מלא לוגמיו ממש אלא כל שאילו יסלקם לצד אחד ויראה כמלא לוגמיו, ושם נתבאר שבאדם בינוני שהוא פחות מכדי רביעית וכן מבואר שם שכל אדם משערים בעצמו והכל לפי מה שהוא אדם:

הלכה ב

אחד האוכל אוכלים וכו'. ברייתא שם (דף ע"ד:) נזכרו בה הטבל והפגול והנותר ושאר המאכלים האסורים:

הלכה ג

אכל או שתה פחות מכשעור וכו'. שם (דף ע"ג:) חצי שיעור ר' יוחנן אמר אסור מן התורה ור"ל אמר מותר מן התורה וקי"ל כר"י. **וכתב רבינו מכין אותו מכת מרדות** וק"ו הוא מדין אסורין של דבריהם שכתבתי פרק ראשון מהלכות שבת:

הלכה ד

אכל מעט וחזר ואכל מעט וכו'. תוספתא אכל וחזר ואכל אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין ואם לאו אין מצטרפין. ופירש רבינו שאכילת פרס הוא שלש ביצים וכן עיקר וי"מ ארבע ביצים ולדברי רבינו הסכים הרשב"א ז"ל:

שתה מעט וחזר ושתה אם וכו'. גם זה בתוספתא והוא הדין לכל איסורין שבתורה כמבואר פי"ד מהלכות מאכלות אסורות. ויש מי שכתב שאף שיעור השתייה בכדי אכילת פרס ולמדו כן ממה שאמרו בכריתות פרק אמרו לו (דף [י"ג] פ"ה) כל המשקין מצטרפין לפסול את הגויה בכדי אכילת פרס כיצד שתה וחזר ושתה אם יש מתחלת שתייה ראשונה עד סוף שתייה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין יותר מכן אין מצטרפין וכתב רבינו דין זה פ"ח מהל' שאר אבות הטומאה וי"ל שעשו חזוק בטומאת גויה של דבריהם וכן נראה בכריתות דשמואל מחמיר טפי בשיעור אוכלים טמאין ומשקין טמאין משאר איסורין ואע"ג דאיתותב התם יש לנו ללמוד שיש לחלק ביניהם לשאר איסורין ושלא לדחות תוספתא זו וגם הרב ר' יצחק אבן גיאת ז"ל כתבה בהלכותיו:

הלכה ה

אכל אוכלין שאינן וכו'. משנה יומא (פ"א) אכל אוכלים שאינן ראויין לאכילה ושתה משקים שאינם ראויין לשתייה והשותה ציר ומורייס פטור. ובגמרא (שם פ"א:) אמר רבי דחומץ משיב את הנפש וראוי לשתייה ואמרו שם דלית הלכתא כרבי. והכאת מרדות כבר כתבתי ענינה:

הלכה ו

שתה חומץ מזוג וכו'. שם מבואר חילוק בין חי למזוג:

הכוסס פלפלין וזנגביל יבש וכיוצא בהן פטור אבל זנגביל רטוב חייב. כך היא הנוסחא בקצת ספרי רבינו ולפ"ז נראה דאין חילוק בפלפלין בין רטובין בין יבשין ואינו כן דודאי מבואר בגמרא שם דפלפלין רטובין חייב. וכ"כ רבינו פ"ח מהלכות ברכות שראוין הן לאכילה ופשוט הוא לפיכך עיקר הנוסחא אבל רטובין חייב:

אכל עלי וכו'. שם ת"ר אכל עלי גפנים פטור לולבי גפנים חייב אלו הן לולבי גפנים שחייב עליהם אמר ר' יצחק מגדלאה כל שלבלבו מר"ה ועד יוה"כ ותניא כוותיה:

הלכה ז

אכל צלי במלח וכו'. שם (דף פ':) אמר רב פפא אכל אומצא דמלחא מצטרף וכו':
ציר שעל וכו'. שם ארשב"ל ציר שע"ג ירק מצטרף לככותבת ביוה"כ פשיטא מהו דתימא משקה הוא קמ"ל כל אכשורי אוכלא אוכלא הוא:
היה שבע וכו'. שם אמר ריש לקיש האוכל אכילה גסה ביום הכפורים פטור מ"ט אשר לא תעונה כתיב ופירוש משכחת לה כגון בתחלת הלילה שהוא שבע מסעודת הערב:

הלכה ח

חולה שיש בו סכנה וכו'. במשנה (דף פ"ב) חולה מאכילין אותו על פי עצמו עד שיאמר דיי. ובגמרא (דף פ"ג) אמר ר' ינאי חולה אומר צריך ורופא אומר אינו צריך מאכילין אותו עפ"י עצמו מ"ט לב יודע מרת נפשו רופא אומר צריך וחולה אומר אינו צריך מאכילין אותו על פי רופא מ"ט תונבא הוא דנקט ליה ספק נפשות להקל ושם נשאו ונתנו לדעת ר' ינאי והעמידו מתניתין דקתני מאכילין אותו על פי בקיאין בשחולה אומר איני צריך ורופאים שנים כמותו ושנים אומרין צריך דלא אזלינן בתר רוב דעות אבל מקילים ומאכילין אותו ואחר כן אמרו מר בר רב אשי אמר כל היכא דאמר צריך אני אפילו איכא מאה דאמרי לא צריך לדידיה שמעינן ולדעת מר בר רב אשי לא עבדינן ההיא אוקמתא ולזה סובר רבינו שהולכין אחר רוב דעות כמו שאכתוב בסמוך ומ"ש כאן הוא כמר בר רב אשי וקי"ל כותיה וכ"פ ז"ל:
אמר החולה איני צריך וכו'. כבר נזכר זה בדברי רבי ינאי. **וכתב רבינו ובלבד שיהיה בקי** לפי שהזכירו במשנה בקיאין:
רופא אחד אומר צריך וכו'. זה מוסכם מבואר שם דספק נפשות להקל ופירוש דוקא בשאין החולה אומר איני צריך אבל חולה אומר איני צריך ורופא אמר כמותו אין מאכילין אותו על פי רופא אחד שאין דבריו של אחד במקום שנים וכן מבואר בגמרא בסוגיא דר' ינאי וכן כתבו ז"ל ודברי רבינו בחולה שנשתתק או שאומר איני יודע:
מקצת הרופאים אומרים צריך וכו'. כבר כתבתי שדעת רבינו שהולכים אחר רוב דעות ומצינו בדיני נפשות שיש בהן אומד והולכין בהן אחר הרוב כגון בשהכהו באבן ויש להם לאמוד אם יש בה כדי להמית במקום שהכהו ואם נחלקו הולכין אחר הרוב אף כאן עושין כן וכן כתוב בשאלתות. **ומ"ש רבינו אחר הרוב או אחר הבקיאין** נ"ל פירוש דבריו או אם שוין במנין הולכין אחר הבקיאין אחר שאינן שוין בבקיאות בין להחמיר בין

להקל וכתב זה לפי שאמרו ע"פ בקיאין ולא אמרו על פי רופאים אלמא בשוין הבקיאות מכריע וכ"כ הרמב"ן ז"ל. אבל בשאין המנינין שוין הולכין אחר הרוב אלא שהרמב"ן כתב שאם היה יחיד מופלג אומר צריך ורופאים שאין חכמים כל כך ומומחין אומרין אינו צריך הולכים להקל כדברי היחיד כיון שמיקל. עוד כתב דכל היכא דאיכא שנים אומרים צריך אפילו מאה אומרים אינו צריך הולכין על פי המקילין כיון שהם שנים תרי כמאה ומאה כתרי וכ"פ מקצת הגאונים ז"ל וכן הסכימו מן האחרונים וכל זה שלא כדעת רבינו:

ואם נחלקו הרופאים וכו'. זה מבואר שם דכל היכא דכי הדדי נינהו הולכים להקל וכתבו מן האחרונים ז"ל כשמאכילין את החולה מאכילין אותו פחות פחות מכשיעור בכדי אכילת פרס כדי להקל עליו אא"כ אמדוהו שהוא צריך כשיעור בכדי אכילת פרס ונראין הדברים וכן מוכיח בכריתות (דף [י"ג] פ"ה) פרק אמרו לו. וכתוב בירושלמי חולה אמר יכולני לצום ורופא אומר איני יודע ר' אבהו בשם ר"י נעשה ספק נפשות וספק נפשות להקל ודוחה וכתבוהו מקצת בעלי הלכות. וכתב הרמב"ן ז"ל ומסתברא ה"מ דחולה אומר יכולני לצום אבל רופא אומר יכול וחולה אומר איני יודע שומעין לרופא דאינו יודע דחולה לאו כלום הוא דאיהו מנא ידע רובן של חולין אינן יודעין ובקיאין בחליין הלכך לרופא שומעין שאמר יודע אני ע"כ דבריו:

הלכה ט

עוברה שהריחה וכו'. במשנה שם (יומא פ"ב) עוברה שהריחה מאכילין אותה עד שתשוב נפשה ובגמרא ובהלכות ההיא עוברה דהריחה אתו לקמיה דרבי אמר להו זילו לחישו לה דהאידנא יוה"כ הוא וכו':

וכן מי שאחזו בולמוס וכו'. (שם פ"ג) במשנה בולמוס מאכילין אותו דברים טמאים עד שיאורו עיניו. פירוש בולמוס חולי שמחשיך מאור עיניו של אדם מחמת רעב ויש בו סכנה ומבואר בגמרא שמאכילין אותו הקל הקל ראשון ונזכר בדברי רבינו פרק י"ד מהלכות מאכלות אסורות וכאן כתוב משנתנו שהיא ביום הכפורים כמבואר שם:

הלכה י

קטן בן ט' שנים ובן י' שנים מחנכין אותו וכו'. דברי רבינו בדברים אלו כדברי ההלכות ממש שכתבו חינוך בבן תשע ובן עשר והשלמה מדבריהם בני אחת עשרה בין בתינוק בין בתינוקת שלא חלקו בשל דבריהם והשלמה מן התורה בתינוקת בת שתים עשרה ובתינוק בן שלש עשרה והוא שהביאו סימנין כמבואר בפ"ב מהלכות אישות וכדינן לשאר דברים וכבר נחלקו עליהם בדין השלמה של דבריהם ורבו בזה הסברות יש

מי שאומר שאין כאן השלמה כלל מדבריהם ויש מי שאומר שיש השלמה בתינוקת מדבריהם בשנת י"ב ואין השלמה בתינוק מדבריהם כלל ויש מי שאמר שיש השלמה בתינוק בשנת י"ג ובתינוקת בשנת י"ב וזה דעת ההשגות. והגרסאות מתחלפות בזה. ונ"ל שדעת ההלכות ורבינו לומר ששנת י"א אינה בדין ההשלמה מדבריהם ואע"פ שאין נראה כן מלשון רבינו כן מוכרח מן הגמ' וממימרא (דאע"פ) [דנערה]. שאל"כ נמצאת השלמה בתינוק שלש שנים לפני חיובו מן התורה וכן כתב הרשב"א ז"ל שדעת ההלכות משעבר שנת י"א בדוקא ופירוש דברי רבינו הוא בן ט' שנים ששלמו תשע שנים וכן בן עשר ששלמו לו עשר וכן בבן י"א ששלמו:

הלכה יא

קטן שהוא פחות וכו'. שם התינוקות אין מענין אותן וכו':

פרק ג

הלכה א

אסור לרחוץ ביוה"כ וכו'. שם (ע"ז:) ת"ר אסור לאדם לרחוץ מקצת גופו ככל גופו. **ומ"ש רבינו בין בחמין בין בצונן ואפילו אצבע קטנה** מפורש פ' מקום שנהגו (פסחים נ"ד:):

והמלך והכלה וכו'. משנה פרק יוה"כ (ע"ג:) והמלך והכלה ירחצו את פניהם ובגמרא נתבארו הטעמים שהזכיר רבינו ושם נתבאר ג"כ שכלה היא כל ל' יום:

הלכה ב

מי שהיה מלוכלך וכו'. שם (דף ע"ז:) ואם היה מלוכלך בטיט ובצואה רוחץ כדרכו ואינו חושש:

ומדיחה אשה ידה אחת במים. שם רשב"ג אומר מדיחה האשה ידה אחת במים ונותנת פת לתינוק ואינה חוששת:

והחולה רוחץ וכו'. זה למד רבינו מדין הסיכה שאמרו ואם היה חולה סך כדרכו:

וכל חייבי טבילות וכו'. מחלוקת תנאים במס' תענית (דף י"ג) ופסק כתנא קמא דאמר הכין וכן פסקו רוב האחרונים ז"ל:

הלכה ג

מי שראה קרי וכו'. בגמרא (יומא פ"ח) ובהלכות הרואה קרי ביוה"כ יורד וטובל וכו'. ורבינו כתב שלא נאמרו הדברים אלא כשהיה מחוייב בעל קרי לטבול וזהו בזמן תקנת עזרא אבל בזמן הזה אין בעל קרי בכלל חייבי טבילות שהרי אינו חייב כמבואר פ"ד מהלכות תפלה ולפיכך אינו רשאי לטבול ביום הכפורים ודברים ברורים הם:

הלכה ד

טיט שהוא לח וכו'. שם (דף ע"ח) תני יהודה בר גרוגרות אסור לישב על גבי הטיט ביום הכפורים אמר ריב"ל ובטיט המטפח אמר אביי ובטופח על מנת להטפיח:

לא ימלא אדם וכו'. שם (דף ע"ח) אמר רבא כסא דכספא מליא אסיר חסיר שרי דפחרא בין מליא בין חסיר אסיר מאי טעמא מישחל שחיל רב אשי אמר אפילו כסא דכספא אסיר מאי טעמא אתי לאזדרבויי. ובהלכות פירשו שמא יתנועעו המים שבתוכו וינתזו על בשרו:

ומותר להצטנן וכו'. שם אמר רב יהודה מותר להצטנן בפירות:

הלכה ה

לוקח אדם מטפחת וכו'. שם ובהלכות קרוב ללשון רבינו:

הלכה ו

ההולך להקביל וכו'. שם (דף ע"ב:) ת"ר הרוצה להקביל פני רבו או פני אביו או פני מי שגדול ממנו בחכמה עובר במים עד צוארו ואינו חושש וכן מבואר שם בהולך לדרשה ושם מבואר שאפילו בחזירתן מותרין כדי שלא תהא מכשילן וכמ"ש רבינו ושם איבעיא להו הרב אצל תלמיד מאי ולא איפשטא הלכך אזלינן לחומרא. וכ"נ מדברי רבינו וכ"כ הר' יצחק ן' גיאות ז"ל:

וכן ההולך לשמור וכו'. שם שומרי גנות עוברין עד צוארן במים ואינן חוששין:

ובלבד שלא יוציאו וכו'. שם מהו למעבר למשאל שמעתא אמרו ליה עובר ובלבד שלא יוציא ידו מתחת שפת חלוקו:

הלכה ז

אסור לנעול מנעל וכו'. זה פשוט ומבואר בגמרא שאפילו ברגלו אחת אסור:

ומותר לצאת בסנדל של שעם וכו'. שם (דף ע"ה:) בשם ריב"ל שהתיר לצאת בסנדל של שעם ביום הכפורים ומבואר בהלכות. ויש מי שאסר לצאת בהן לר"ה בין בשבת בין ביוה"כ משום איסור הוצאה כיון דלאו מנעל נינהו ואין זה עיקר אלא מותר לצאת בהן וכן נראה מן ההלכות ומקצת האחרונים ז"ל:

וכורך אדם בגד וכו'. גם זה שם ובהלכות רבה בר רב הונא כריך סודרא אכרעיה ונפיק:

התינוקות אע"פ שהן מותרין וכו'. שם (דף ע"ח:) ת"ר תינוקות מותרין בכלן חוץ ממנעל וסנדל. ושם מבואר שהטעם מפני ששאר דברים כשסכין אותו ורוחצין אותו רבה ומתגדל אבל בנעילת הסנדל אסורין דכיון דאין להן בהן גדולין גזרו בהן חכמים:

הלכה ח

מותר לנעול וכו'. שם (יומא דף ע"ח:) אמר שמואל אם מחמת עקרב מותר:
והחיה מותרת לנעול וכו'. במשנה (דף ע"ג:) המלך והכלה ירחצו את פניהם והחיה תנעול את הסנדל דברי ר"א וחכמים אוסרין ואמרו בגמרא (דף ע"ח:) דטעמיה דר' אליעזר בחיה משום צנה ושם מבואר שחכמים אוסרים אכולא משנה קיימי אפילו מלך לרחוץ פניהם אוסרין. ודעת ההלכות שהלכה כר"א בכולן הואיל ופירשו בגמרא דבריו וכן דעת רבינו וזה דעת הרמב"ן ז"ל ועיקר. ופירש רבינו שהיא נקראת חיה כל שלשים שעד אותו זמן היא כחולה שאין בו סכנה כנזכר פרק שני מהלכות שבת וכ"כ הרמב"ן ז"ל ודין החולה שכתב רבינו הוא לומד מחיה ונלמד גם כן מדין הסיכה שיתבאר בסמוך:

הלכה ט

אסור לאדם לסוך וכו'. שם (דף ע"ז:) ברייתא אסור לסוך מקצת גופו ככל גופו ואם היה חולה או שהיו לו חטטין בראשו סך כדרכו ואינו חושש. ובירושלמי סיכה בין שהיא של תענוג ובין שאינה של תענוג אסורה ונתבארו דברי רבינו:

הלכה י

יש מקומות שנהגו להדליק את הנר וכו'. משנה (פסחים דף נ"ג:) פרק מקום שנהגו וסבות המנהגים בגמרא מבוארות בהלכות שם כדברי רבינו ושם מבואר שאסור לשנות מנהג המקום: **עוד** במשנה ומדליקין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובמבואות האפלים ועל גבי חולה ולא הוצרך רבינו להזכיר זה שכיון שביאר שהמקומות שנהגו שלא להדליק הוא מפני שמא יראה את אשתו ותשא חן בעיניו משמע שלא נמנעו אלא בביתו שאשתו מצויה שם אבל במקומות אחרים לא נמנעו וזה ברור:
ואם חל יום הכפורים להיות בשבת חייבין וכו'. שם רבי שמעון בן אלעזר אומר יום הכפורים שחל להיות בשבת מקום שלא נהגו להדליק מדליקים ענה רבי יוחנן אבתריה וחכמים אוסרים ובירושלמי נפסקה הלכה כרבי שמעון בן אלעזר ולזה פסק כן רבינו:
סליק הלכות שביתת עשור